

Bruxelles, 14 septembrie 2023
(OR. en)

**Dosar interinstituțional:
2023/0323(COD)**

**12976/23
ADD 3**

**COMPET 873
MI 742
IND 467
ECOFIN 873
FIN 922
CODEC 1594
IA 225**

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	13 septembrie 2023
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	SWD(2023) 313 final
Subiect:	DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI REZUMAT AL RAPORTULUI PRIVIND EVALUAREA IMPACTULUI care însoțește documentul Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul SWD(2023) 313 final.

Anexă: SWD(2023) 313 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Strasbourg, 12.9.2023
SWD(2023) 313 final

DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI
REZUMAT AL RAPORTULUI PRIVIND EVALUAREA IMPACTULUI

care însoțește documentul

Propunere de
REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI
privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale

{COM(2023) 533 final} - {SEC(2023) 313 final} - {SWD(2023) 312 final} -
{SWD(2023) 314 final}

Fișă rezumat
Evaluarea impactului pentru revizuirea Directivei privind întârzierea în efectuarea plăților (Directiva 2011/7/UE)
A. Care este problema și de ce este o problemă la nivelul UE?
În fiecare an, în UE se schimbă aproximativ 18 miliarde de facturi, adică peste 500 pe secundă, și aproape 50 % dintre acestea sunt plătite cu întârziere. Întârzierile în efectuarea plăților afectează lichiditatea și previzibilitatea fluxurilor de numerar, sporind, astfel, nevoile de capital circulant și compromițând accesul întreprinderilor la finanțare externă. Prin urmare, creșterea și competitivitatea sunt afectate, productivitatea este redusă, iar probabilitatea disponibilizărilor și a falimentelor crește. Efectele întârzierilor în efectuarea plăților sunt resimțite de-a lungul lanțurilor de aprovizionare, deoarece întârzierea în efectuarea plăților este adesea transferată furnizorilor. Întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri), care se bazează pe fluxuri previzibile de numerar, sunt foarte afectate de aceste efecte negative. Întârzierile în efectuarea plăților au, de asemenea, efecte sociale dăunătoare. Unele sectoare sunt mai vulnerabile decât altele la întârzierea în efectuarea plăților. De exemplu, sectorul construcțiilor. Cauza principală a întârzierii în efectuarea plăților constă în dezechilibrul dintre puterea de negociere a unui furnizor mic și cea a unui client mare, deoarece întârzierea în efectuarea plăților este o formă atractivă de finanțare cu costuri zero pentru debitor. Printre factorii care cauzează această problemă se numără măsurile preventive insuficiente, măsurile disuasive inadecvate, mecanismele insuficiente de asigurare a respectării legii și căile de atac insuficiente.
Care este rezultatul urmărit?
Obiective generale: A. consolidarea competitivității și a creșterii întreprinderilor prin îmbunătățirea disciplinei în materie de plăți a autorităților publice, a întreprinderilor mari și a IMM-urilor; B. protejarea IMM-urilor împotriva efectelor negative ale întârzierii în efectuarea plăților prin stabilirea unor norme care să promoveze efectuarea la timp și în mod echitabil a plăților în tranzacțiile comerciale. Obiective specifice: 1) prevenirea întârzierii în efectuarea plăților; 2) facilitarea efectuării la timp a plăților; 3) capacitatea întreprinderilor și asigurarea unei mai mari echități a plăților în tranzacțiile comerciale.
Care este valoarea adăugată a acțiunii la nivelul UE (subsidiaritate)?
În ultimii 30 de ani, UE a abordat problema întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale. Prezenta inițiativă revizuește legislația existentă a UE (Directiva 2011/7/UE) și, prin urmare, poate fi realizată numai la nivelul UE. Unele state membre ale UE au adoptat norme mai stricte decât cele prevăzute în directivă. De exemplu, plafonarea termenelor de plată în tranzacțiile dintre întreprinderi (B2B) atunci când creditorul este un IMM și înființarea de organisme de asigurare a respectării legii. Pentru a se evita o piață unică inegală a UE, este necesar să se asigure că normele sunt puse în aplicare în același mod.
B. Soluții
Care sunt diferitele opțiuni disponibile pentru atingerea obiectivelor? Există o opțiune preferată? Dacă nu, de ce?
Opțiunea de politică 1: prevenirea întârzierilor în efectuarea plăților Măsurile de politică din cadrul acestei opțiuni vizează prevenirea întârzierii în efectuarea plăților prin asigurarea unor termene de plată echitabile. Sunt stabilite termene maxime de plată, inclusiv pentru procedura de verificare a conformității cu cerințele contractuale. Sunt incluse, de asemenea, dispoziții care să asigure formare în domeniul gestionării debitorilor și al

alfabetizării financiare pentru IMM-uri.

Opțiunea de politică 2: facilitarea efectuării la timp a plăților

Măsurile de politică din cadrul acestei opțiuni vizează abordarea întârzierii în efectuarea plăților prin consolidarea asigurării respectării normelor și prin garantarea respectării termenelor de plată. Măsurile disuasive din directiva actuală, și anume dreptul la dobânzi de întârziere și despăgubirea sub forma unei sume forfetare devin mai eficiente prin impunerea obligativității dobânzilor de întârziere și prin majorarea despăgubirii sub forma unei sume forfetare. Asigurarea respectării legislației este un factor-cheie pentru problema întârzierilor în efectuarea plăților. Prin urmare, opțiunile care au fost evaluate diferă în funcție de competențele încredințate unui organism național de asigurare a respectării legii desemnat de fiecare stat membru al UE. Opțiunea include, de asemenea, sinergii cu achizițiile publice pentru a proteja subcontractanții în contractele de achiziții publice de lucrări.

Opțiunea de politică 3: consolidarea căilor de atac, asigurarea unor termene de plată echitabile și capacitatea întreprinderilor

Măsurile de politică din cadrul acestei opțiuni promovează echitatea și disponibilitatea unor căi de atac eficiente în cazul în care nu sunt îndeplinite termenele de plată. Statele membre ale UE vor trebui să instituie instrumente de mediere care să fie ușor accesibile pentru IMM-uri și să abordeze clauzele și practicile contractuale neloiale prin intermediul legislației lor naționale.

Opțiunea preferată. Fiecare opțiune are beneficii potențiale, dar prezintă și unele riscuri atunci când este pusă în aplicare în mod independent. Potrivit concluziilor evaluării impactului, calea preferată de urmat constă într-un pachet format din cele mai eficiente și mai eficiente măsuri din cadrul celor trei opțiuni de politică. Evaluarea impactului a concluzionat, de asemenea, că forma preferată a actului juridic este un regulament.

Pachetul de politici preferat: 1a+2a+3b

- Termene de plată plafonate la 30 de zile în tranzacțiile B2B.
- Procedură de verificare sau de recepție limitată la 30 de zile (fără derogare).
- Statele membre ale UE facilitează disponibilitatea formării în domeniul gestionării debitorilor și al alfabetizării financiare, inclusiv a instrumentelor de plată digitale pentru IMM-uri.
- Dobânda de întârziere este automată (se elimină conceptul de „drept”) și se clarifică data la care încetează acumularea dobânzilor.
- Despăgubirea sub forma unei sume forfetare este datorată pentru fiecare tranzacție plătită cu întârziere și a fost mărită la 50 EUR pentru a reflecta inflația.
- Statele membre ale UE trebuie să desemneze organisme responsabile cu asigurarea respectării legii, cu efectuarea de investigații din proprie inițiativă sau ca urmare a plângerilor, cu competența de a emite sancțiuni administrative și de a publica numele infractorilor. Utilizarea instrumentelor digitale pentru o asigurare mai eficientă a respectării legislației.
- În cazul contractelor de achiziții publice de lucrări, autoritățile contractante și entitățile contractante trebuie să verifice dacă plata către contractantul principal a fost transferată subcontractanților direcți.
- Statele membre ale UE trebuie să instituie un sistem național de mediere pentru soluționarea litigiilor legate de plăți în tranzacțiile comerciale.
- Statele membre ale UE trebuie să abordeze problema clauzelor și practicilor contractuale inechitabile prin intermediul legislației lor naționale.

Care sunt punctele de vedere ale diferitelor părți interesate? Care sunt susținătorii fiecărei opțiuni?

Rezultatele consultărilor: 939 de răspunsuri adresate grupului pentru IMM-uri, 117 răspunsuri la consultarea publică, 137 de răspunsuri la cererea de contribuții, mai multe reuniuni cu părțile interesate. Aproape 83 % din grupul pentru IMM-uri și 36,7 % dintre respondenții din cadrul consultării publice sprijină plafonarea termenelor de plată, fiind preferat un termen de 30 de zile. Un număr limitat de asociații ale întreprinderilor se opun plafonării și/sau solicită excepții sectoriale. Aproape 81 % dintre IMM-urile respondente au confirmat că dobânzile și despăgubirile nu sunt plătite niciodată. 84 % dintre IMM-urile respondente au considerat că înființarea unor organisme de asigurare a respectării legii este utilă sau foarte utilă. Aproape 60 % dintre respondenții la consultarea publică au fost de acord că autoritățile publice ar trebui să instituie mecanisme pentru a verifica dacă contractanții principali își plătesc subcontractanții la timp. Instituirea unui sistem național de mediere a primit răspunsuri pozitive atât în cadrul cererii de contribuții, cât și în cadrul consultării publice. Grupul pentru IMM-uri a reunit, de asemenea, o imagine de ansamblu cuprinzătoare a practicilor neloiale vizând eludarea legii.

C. Efectele opțiunii preferate

Care sunt avantajele opțiunii?

La nivel agregat, impactul va fi benefic pentru întreprinderi. Reducerea termenelor de plată, estimată la 35 %, va elibera fluxul de numerar și va îmbunătăți previzibilitatea plăților. Actorii mai mici de pe piață vor fi mai puțin susceptibili să se confrunte cu termene de plată inechitabile și vor dispune de căi de atac eficace atunci când se confruntă cu întârzieri în efectuarea plăților. Costurile legate de neînțelegerile privind urmărirea debitorilor (estimate la 340,2 milioane de ore/om, în valoare de 8,74 miliarde EUR) vor fi reduse în mod semnificativ. Instituirea medierii ar permite întreprinderilor să economisească anual 27 de milioane EUR, reprezentând acțiuni în justiție evitate. Prezenta inițiativă sporește, de asemenea, echitatea în relațiile de afaceri.

Autoritățile publice beneficiază de sistemele de mediere, atât în mod direct, dacă doresc să soluționeze un litigiu cu un furnizor, cât și în mod indirect, prin reducerea sarcinii asupra sistemului judiciar. În ansamblu, acest lucru duce la o reducere a întârzierilor în efectuarea plăților, ceea ce înseamnă mai puține falimente și costuri conexe pentru bugetul public.

Consumatorii nu sunt direct afectați de prezenta inițiativă.

Care sunt costurile opțiunii preferate (întreprinderi și autorități publice)?

Majoritatea costurilor care afectează toate întreprinderile sunt costuri unice. Printre acestea se numără costurile cu actualizarea facturilor standard pentru a reflecta noile termene de plată și despăgubirile ajustate, estimate la 243 de milioane EUR. Costurile recurente sunt suportate în principal de debitorii care plătesc în prezent cu întârziere: plata automată a dobânzilor și a despăgubirilor (majorate), eventualele amenzi administrative și pierderea creditului fără probleme atunci când debitorii sunt obligați să plătească la timp. Aceste costuri pot fi complet evitate dacă debitorii plătesc la timp.

Costurile asociate bugetului public par limitate și proporționale. Autoritățile publice s-ar confrunta cu unele costuri pentru desemnarea și funcționarea organismelor de asigurare a respectării legii și de mediere. Aceste costuri sunt estimate la 70-105 milioane EUR pe an pentru UE-27 (60-65 de milioane EUR pentru organismele de asigurare a respectării legii și 10-40 de milioane EUR pentru serviciile de mediere).

Care sunt efectele asupra IMM-urilor și asupra competitivității?

Impactul asupra IMM-urilor:

Filtrul pentru IMM-uri clasifică această inițiativă ca fiind „foarte relevantă”. Opțiunea preferată

a fost sprijinită de IMM-uri în cadrul Grupului pentru IMM-uri și al consultării publice. Întrucât se preconizează că toate IMM-urile vor beneficia de inițiativă, microîntreprinderile, care sunt mai expuse problemei, vor beneficia mai mult. Din punctul de vedere al **creditorilor**, întârzierile în efectuarea plăților împiedică creșterea întreprinderilor și le forțează să irosească resurse, în medie 5-10 % din totalul activității administrative fiind cheltuite pentru urmărirea debitorilor. IMM-urile ar fi putut utiliza mai productiv acest timp, de exemplu, pentru a obține cursuri de formare sau pentru a căuta noi oportunități de afaceri.

Din punctul de vedere al **debitorilor**, cu cât întreprinderea este mai mare, cu atât este mai probabil ca aceasta să plătească cu întârziere. În medie, se preconizează că aproximativ 41 % dintre IMM-uri vor beneficia de plafonarea termenelor de plată la 30 de zile. Se preconizează efecte mai ample pentru microîntreprinderi (50 %), în timp ce plafonarea procedurii de verificare la 30 de zile ar putea aduce beneficii unui procent de până la 66 % dintre IMM-uri. Impunerea obligativității plății dobânzilor și a despăgubirilor va îmbunătăți situația actuală, în care 81 % dintre IMM-uri și 93 % dintre microîntreprinderi nu primesc niciodată astfel de despăgubiri. Norme mai stricte de asigurare a respectării legislației vor îmbunătăți efectuarea plăților. Măsurile de sprijinire a subcontractanților în contractele de achiziții publice de lucrări vor avea un impact pozitiv asupra IMM-urilor (în medie, 80 % din valoarea unui proiect mare de construcții este subcontractat unor IMM-uri). Sistemele naționale de mediere vor conduce la beneficii financiare pentru întreprinderile care se bazează în prezent pe litigii în instanță și la soluționarea mai rapidă a litigiilor pentru acele întreprinderi care, în prezent, evită să se adreseze instanței pentru a recupera datoriile neplătite.

Impactul asupra competitivității: Se preconizează că efectul opțiunii preferate asupra competitivității prețurilor/costurilor și inovării va fi pozitiv. Odată cu creșterea fluxului agregat de numerar în economie, întreprinderile dispun de mai multe lichidități pentru a investi în inovare sau pentru a transfera reducerea costurilor către consumatori. Redistribuirea lichidităților în economie este mai echitabilă, deoarece fiecare întreprindere plătește pentru lichiditățile de care are nevoie și pe care le utilizează. Condițiile de desfășurare a activității economice ar fi mai previzibile, ceea ce ar conduce la un mediu de afaceri mai favorabil.

În ceea ce privește competitivitatea internațională, întreprinderile care importă sau exportă se confruntă cu dezechilibre în ceea ce privește durata termenelor de plată (între conturile creditori și conturile de creanțe). Riscurile asumate legate de aceste dezechilibre sunt abordate în condițiile pieței de către furnizorii de finanțare a comerțului (de exemplu, numerar în avans, acreditiv). În plus, riscul ca întreprinderile din afara UE să subcoteze întreprinderile din UE prin oferirea unor termene de plată lungi pe o piață din afara UE este limitat și mai mult de faptul că multe țări partenere ale UE, cum ar fi Canada, SUA, Turcia și Regatul Unit, au deja norme privind întârzierea în efectuarea plăților.

Vor exista și alte efecte semnificative?

Toate opțiunile de politică vor avea un impact asupra ocupării forței de muncă, a echității în cultura antreprenorială și a bunăstării antreprenorilor. Niciuna dintre opțiunile de politică nu va avea un impact direct asupra mediului. Niciuna dintre opțiunile de politică nu va cauza daune semnificative mediului.

Proportionalitate?

Toate opțiunile de politică respectă principiile proporționalității și subsidiarității. Acestea impun întreprinderilor doar costuri care sunt necesare pentru atingerea obiectivelor și lasă statelor membre o marjă de apreciere (de exemplu, desemnarea organismelor de asigurare a respectării legii, punerea în aplicare a formării în domeniul gestionării debitorilor și a căilor de atac, identificarea practicilor de plată neloiale). Evaluarea impactului identifică, de asemenea, opțiuni respinse.

D. Acțiuni ulterioare
Comisia va monitoriza și va evalua impactul inițiativei la 4 ani de la intrarea în vigoare a noii legislații. Observatorul european al plăților și rapoartele elaborate de statele membre din proprie inițiativă sau de părți terțe vor sprijini, de asemenea, procesul de monitorizare a acestei inițiative.